

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NAKOMANII DLA GMINY IŁŻA W ROKU 2013**

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26.10.1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy. Ustawy wymieniają zadania, których realizacja prowadzona jest w formie Gminnego Programu uchwalanego corocznie przez Radę Miejską.

Wypełniając postanowienia w/w ustaw Rada Miejska w Iłży w drodze Uchwały Nr XXXV/181/13 z dnia 15 marca 2013 roku uchwaliła Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Iłża. Na rok 2013

Realizację programu koordynowała Pełnomocnik ds. uzależnień, oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która działa na podstawie:

- Zarządzenia Nr 57/2013 Burmistrza Iłży z dnia 22 sierpnia 2013 roku w sprawie powołania składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z wyżej cytowanych ustaw pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Plan wydatków na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomani (zwanym dalej programem), opiewał na:

- przeciwdziałanie alkoholizmowi - **218.000,00 zł**
- przeciwdziałania narkomanii - **22.000,00 zł**

Ogółem planowane dochody na realizację Programu wynosiły - **240.000,00zł**

I Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2013

GKRPA w 2013 roku koncentrowała się na realizacji zadań wynikających z gminnego programu.

Odbyło się 5 posiedzeń Komisji podczas których;

- zaopiniowano 9 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w formie postanowienia;
- prowadzono z osobami dotkniętymi problemem alkoholowym rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego,
- skierowano wnioski do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich dotyczące zastosowania obowiązku poddania leczeniu odwykowemu;
- planowano i analizowano jego realizację.

Na ten cel wydatkowano:

1. Wypłatę diet członkom komisji - **4.800,00 zł**

II Wyniki przeprowadzonych rozmów z osobami uzależnionymi i ich świadkami.

Ogólna liczba wniosków o wszczęcie postępowania w zakresie zobowiązania do leczenia odwykowego, które wpłynęły w 2013 roku do komisji wynosi - **31**

Komisja po przeanalizowaniu wniosków o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego osobom nadużywającym alkoholu i przeprowadzeniu stosownych rozmów, podjęła następujące decyzje:

- a) 7 osób skierowano na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego,
- b) Sporządzono i przesłano do Sądu w Lipsku 3 wnioski o nałożenie obowiązku leczenia w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego, w stosunku do osób uchylających się od podjęcia leczenia.
- c) Zawieszono 24 postępowania z powodu podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego w Poradni Terapii Uzależnień w Iłży.
- d) 4 sprawy jest w toku postępowania

Złożenie wniosku do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia osoby z problemem alkoholowym wymaga sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia. Opinię sporządzali psycholog i psychiatra, wpisani na listę biegłych sądowych. W roku 2013 koszt sporządzonych opinii wyniósł **2. 240,00 zł**, oraz **120,00 zł** tytułem opłaty sądowej od wniosków.

Orzeczenie o obowiązku poddania się leczeniu wydaje Sąd Rejonowy w Koziencicach wydział zamiejscowy w Lipsku. Należy pamiętać, że celem pobytu w placówce leczenia uzależnień nie jest izolacja pacjenta od otoczenia, lecz brak jest jak dotąd skutecznych środków farmakologicznych leczących chorobę alkoholową. Jedyną skuteczną aktualnie metodą terapii są programy psychoterapeutyczne leczenia uzależnienia od alkoholu. Podstawowym celem terapii uzależnienia od alkoholu jest zwiększenie zdolności do utrzymania abstynencji i poprawa stanu zdrowia psychicznego i fizycznego pacjenta. Szczególnie ważne jest zatrzymanie przez pacjenta spożywania alkoholu, oraz uzyskanie przez niego świadomości choroby, oraz wglądu w mechanizmy choroby alkoholowej, dzięki czemu może on nauczyć się unikania powrotu do picia. Znaczna grupa właściwie zmotywowanych do udziału w terapii pacjentów „przymusowych” ma szansę uzyskania takich samych efektów terapeutycznych jak pacjenci tzw. „dobrowolni.” Jednak trzeba mieć świadomość, że bardzo wiele zależy od postawy osób najbliższych, podejmowanych przez nich działań, które w przypadku choroby alkoholowej są specyficzne i odbiegają często od ogólnie przyjętych norm pomocy. Jednak osoby z najbliższego otoczenia mogą skorzystać z form pomocy jakie oferują placówki na terenie miasta Iłża

W ramach działalności punktu informacyjno- konsultacyjnego przy ulicy Orła Białego 5 w Iłży.

W roku 2013 zrealizowano :

- przeprowadzono **43** rozmów informacyjnych o chorobie alkoholowej i możliwościach jej leczenia ;
- udzielono:
- **67** porad osobom z problemem alkoholowym;
- 82** porady dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym

Współuzależnionym i Dorosłym Dzieciom Alkoholików;

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny udzielono:

-72 porady 43 osobom - jako ofiary przemocy w rodzinie 26 sprawcom przemocy w rodzinie udzielono 31 porad

Należy nadmienić, że problem każdej zgłaszającej się osoby jest rozpatrywany z przestrzeganiem zasad anonimowości. Osoba jest informowana o sposobie załatwienia sprawy lub proszona o dalszy kontakt. Ułatwieniem dla dużej grupy mieszkańców gminy byłoby uruchomienie telefonu zaufania.

III Charakterystyka rynku napojów alkoholowych.

Na terenie gminy Iłża na koniec 2013 roku funkcjonowało ogółem 68 placówek posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:

- 60 placówki sprzedaży detalicznej,
- 8 lokali gastronomicznych

W roku 2013 wpłynęło 14 wniosków w sprawie wydania lub przedłużenia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w tym 5 na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu i piwa. Powyższe wnioski Gminna Komisja zaopiniowała pozytywnie pod względem zgodności położenia punktu z Uchwałą Nr XXXVIII/205/09 Rady Miejskiej w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży, oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Iłża.

- 39 placówek posiada zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu;
-

IV. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Zgodnie z polskim prawem sprzedaż napojów alkoholowych (w tym piwa) osobom nieletnim jest przestępstwem i może spowodować zabranie zezwolenia na sprzedaż czy podawanie napojów alkoholowych. Podmiot posiadający zezwolenia ma bezwzględny obowiązek respektowania zakazu sprzedaży nieletnim, który ustawodawca wprowadził z ważnych przyczyn społecznych. Osoby będące świadkami sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym mogą zwrócić się z prośbą o interwencję i podjęcie odpowiednich kroków do Policji lub Urzędu Miasta. W roku 2013 Zespół Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadził 3 kontrole sprzedawców napojów alkoholowych. W jednym przypadku stwierdzono naruszenie porządku przez sprzedawcę, Zespół pozostawił zalecenia pokontrolne do usunięcia uchybień w terminie natychmiastowym. Zalecenia zostały wykonane przez Przedsiębiorcę prowadzącego lokal ze sprzedażą napojów alkoholowych.

V Działalność profilaktyczna i opiekuńczo – wychowawcza.

Zgodnie z programem w szkołach na terenie gminy Iłża prowadzona była szeroko rozumiana profilaktyka poprzez realizację następujących zadań:

1. Prowadzenie świetlic profilaktyczno – wychowawczych w szkołach podstawowych i

Szczególnie ważnym ogniwem w pracy profilaktycznej i opiekuńczo wychowawczej z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych są świetlice socjoterapeutyczne.. Świetlice są placówkami wsparcia dziennego, działającymi w najbliższym otoczeniu dziecka i wspierającymi rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Zapewniają pomoc dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami.

Na terenie miasta funkcjonuje 2 świetlice socjoterapeutyczne przy 1 szkole podstawowej i gimnazjum

- a) Szkoła Podstawowa w Iłży - czynna 3 razy w tygodniu po 2 godziny dziennie. Średnia liczba uczestników na zajęciach – 20 osób. Zajęcia w świetlicy miały atrakcyjną i ciekawą formę. Dzieci miały możliwość wyrażania swoich uczuć nie tylko w formie słownej, ale i plastycznej. Z radością uczestniczyły w zabawach na sali gimnastycznej, gdzie mogły rozładować swoją energię. Korzystały też z pracowni komputerowej, i pozalekcyjnych zajęciach sportowych, jak równie brały udział w różnego typu konkursach.
- b) Gimnazjum Gminne w Iłży - świetlica czynna 3 razy w tygodniu po 2 godziny prowadzona przez pedagoga szkolnego. Obejmuje trzy grupy terapeutyczne. Łącznie pod opieką Świetlicy pozostaje około 22 uczniów PGG.. Świetlica jest dostępna również dla dzieci wiejskich, ponieważ trzy razy w tygodniu istnieje możliwość uczestniczenia w zajęciach na 7 godzinie lekcyjnej i jednoczesnego skorzystania z autobusu szkolnego.

oraz świetlica szkolna w:

Publicznej Szkole Podstawowej w Jasieńcu w której realizowany jest autoryzowany program profilaktyczny „Spójrz Inaczej” z uczniami klas I – III i IV-VI

Uczniowie w tych świetlicach mają możliwość uczestniczenia w dodatkowych zajęciach socjoterapeutycznych prowadzonych przez socjoterapeutę i pedagogów szkolnych celem których jest integracja grupy, dostarczenie doświadczeń korekcyjnych, odreagowanie napięć emocjonalnych, nabycie umiejętności interpersonalnych.

Ważnym elementem realizacji programów profilaktycznych jest działalność Klubu Dzieci i Młodzieży „Wolontariat” prowadzony przez Dom Kultury w Iłży, oraz Miejską Bibliotekę Publiczną w Iłży, oraz działających Uczniowskich Klubów Sportowych, celem których jest rozwijanie zainteresowań kulturalnych, artystycznych i sportowych jako alternatywnej formy spędzenia czasu wolnego.

Dodatkową formą zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży jest prowadzenie 14 świetlic w środowisku wiejskim.

U dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych generalnie nastąpiła poprawa wyników w nauce i zachowaniu, a także poprawiła się frekwencja w uczęszczaniu na zajęcia szkolne. W zakresie dążenia do wszechstronnego rozwoju wychowanków i propagowania zdrowego stylu życia część uczniów brała udział w konkursach organizowanych przez Dom Kultury w Iłży, Miejsko Gminną Bibliotekę Publiczną w Iłży, oraz rozgrywkach sportowych międzyszkolnych. Podczas zajęć dzieci miały możliwość systematycznego odrabiania prac domowych, rozwijania swoich zainteresowań. Świetlice w szkołach odgrywają ważną rolę wychowawczą, profilaktyczną i opiekuńczą. Zaspakajają podstawowe potrzeby dziecka, takie jak bezpieczeństwo, przynależność do grupy i jej akceptację. Zapewniają spędzanie wolnego

czasu w atmosferze życzliwości i aprobaty. Każde dziecko zgłaszające się do świetlicy jest otoczone troskliwą opieką. Prowadzone obserwacje pracy świetlic wskazują na ogromną potrzebę ich funkcjonowania. Ponadto w Publicznej Szkole Podstawowej w Jasieńcu prowadzony jest całoroczny program profilaktyczny „Spójrz Inaczej realizowany przez Panią Wioletę Koenig. Jest to jedyny autoryzowany program profilaktyczny cieszący się dużą popularnością wśród dzieci i młodzieży, oraz rodziców. Z obserwacji podczas realizacji tego programu można stwierdzić, że istnieje głęboka potrzeba pracy w w/w zakresie. Szczególnie ważna jest praca w obszarze rozpoznawania własnych stanów emocjonalnych, radzenia sobie z negatywnymi uczuciami, jak też wiedza na temat możliwości szukania pomocy, modelowania pozytywnych postaw społecznych. Aby tego typu oddziaływania przyniosły zamierzony skutek wymagają profesjonalnego podejścia z wykorzystaniem najnowszych strategii w profilaktyce. Działania te powinny mieć charakter ciągły, lecz wymagają nakładów finansowych na opłacenie instruktorów autoryzowanych programów profilaktycznych np. „Tak czy Nie,” „Noe”, „Spójrz Inaczej” lub „Odłot”

Funkcjonujący klub przy Domu Kultury w Iłży oznacza wprowadzenie form działalności w ramach nowej popularnej formy pracy o charakterze użyteczności publicznej zwanym dalej Wolontariatem.

Realizowane programy działalności klubu od początku jego istnienia spotkały się z zainteresowaniem środowiska, oraz nagrodzone zostały w konkursach ogólnopolskich Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży poprzez przyznanie grantów na działalność. Do realizowanych przedsięwzięć programowych klubu udało się pozyskać kadrę nauczycielską Iłżeckich szkół, oraz młodzieżowych wolontariuszy ze szkół ponadgimnazjalnych. Realizowane są również opracowywane przez Dom Kultury i wspomagane finansowo przez Powiatowy Urząd Pracy programy staży absolwenckich. Dzięki temu w pracy z dziećmi i młodzieżą uczestniczą absolwenci uczelni pedagogicznych z fachowym przygotowaniem do oddziaływań wychowawczych o charakterze profilaktycznym.

Do najpopularniejszych form pracy klubu Dzieci i Młodzieży „Wolontariat” w roku 2013 należały:

- pomoc w nauce i rozwiązywaniu problemów szkolnych,
- organizowanie zajęć świetlicowych w godzinach popołudniowych dla dzieci z rodzin Dysfunkcyjnych;
- wspólne odrabianie lekcji z dziećmi młodszymi mającymi trudne warunki domowe i rodzinne, Prowadzenie zajęć artystycznych i kół zainteresowań ,
 - a) próby młodzieżowych zespołów muzycznych
 - b) ćwiczenia wokalne dziecięcego zespołu „Wesołe nutki”
- oglądanie wideofilmów o tematyce profilaktycznej
- korzystanie z pracowni komputerowej i Internetu
- zajęcia plenerowe w okresie wakacji (wycieczki po okolicy, gra w piłkę, kometkę)
- spotkania dyskusyjne doświadczonych wolontariuszy z dziećmi i młodzieżą szkolną na temat uzależnień. .

VI Działalność sportowa i rekreacyjna.

Gminne stowarzyszenie LZS w Iłży skupia ponad 600 członków i jest zrzeszeniem kultury fizycznej prowadzącym statutową pracę ukierunkowaną na sport masowy. Podstawowym elementem programowym oddziaływań LZS jest aktywizacja szerokich grup społeczności gminnej do udziału w formach działalności sportowej wypełniającej czas wolny młodzieży i

dorośli. W tym zakresie prowadzone były rozgrywki gminnej ligi LZS z udziałem 11 drużyn (ponad 300 zawodników), odbywały się także duże imprezy takie jak: biegi terenowe dla dzieci i młodzieży, rozgrywki wakacyjne o puchar Ligii LZS, turniej piłkarski na rzecz WOŚP, udział drużyny ligi piłkarskiej w rozgrywkach Regionalnej Ligi LZS. Rada GZ LZS przy udziale władz gminnych była organizatorem dużych uroczystości o charakterze festynów rodzinnych, podczas których rozgrywane były konkurencje rekreacyjne, oraz prowadzono konkursy wiedzy o szkodliwości używania napojów alkoholowych.

W roku 2013 na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii i wydatkowano kwotę **212. 944, 17 zł** co stanowi **96 %**

Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2013 wyniosły **221. 820, 64 zł**

Szeroko podejmowania działania w zakresie profilaktyki uzależnień i ofert zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, a także dorosłych dostrzega się spadek osób upijających się, jak i doznających przemocy domowej, jednak w dalszym ciągu należy rozwijać formy pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, a zwłaszcza dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych.

Wnioski GKRPA:

1. Rozszerzanie pracy świetlic wiejskich poprzez podejmowanie inicjatyw lokalnych, oraz edukacji kierowanej do społeczności wiejskiej organizując pikniki rodzinne z realizacją profilaktyki uzależnień a zwłaszcza dostarczenia informacji w zakresie ochrony przed przemocą w rodzinie, oraz udział w Ogólnopolskich Kampaniach edukacyjnych na różnorodnych spotkaniach organizowanych przez Rady Sołeckie.
2. Prowadzenie szerokich działań skierowanych do młodzieży pozaszkolnej, odpornej na korzystanie z zajęć sportowych i innych form zagospodarowania czasu wolnego.
3. Prowadzenie szeroko rozumianej edukacji publicznej kierowanej do społeczności gminy, sprzedawców napojów alkoholowych, poprzez organizowanie spotkań z członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Funkcjonariuszami Policji.
4. Przeprowadzenie i opracowanie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy.

PEŁNOMOCNIK
W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW
ALKOHOLICZNYCH
Teresa Galkowska